

Nr 314.

Godkänd av första kammaren den 2 juni 1923.
Godkänd av andra kammaren den 2 juni 1923.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till brandstadga, ävensom i ämnet väckta motioner.

(Första lagutskottets utlåtande nr 21 och memorial nr 23.)

Till Konungen.

Genom en den 9 mars 1923 dagtecknad proposition, nr 123, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, begärt riksdagens yttrande över vid propositionen fogat förslag till brandstadga.

I samband med berörda proposition har riksdagen till behandling förehaft fem med anledning av propositionen väckta motioner.

Riksdagen får härmed anmäla, att riksdagen ansett, att nämnda stadga bör erhålla följande ändrade lydelse:

Bihang till riksdagens protokoll 1923. 14 saml. Nr 314.

Brandstadga.

Avdelning I.

Bestämmelser angående stad.

1 kap.

Om stads skyldighet att upprätthålla ett brandväsen, om brandordning samt om förvaltningen av brandväsendet.

1 §.

Det åligger varje stad att i enlighet med bestämmelserna i denna stadga vidmakthålla ett brandväsen, som kan anses tillfredsställa skäligen anspråk på trygghet mot skada av brand.

2 §.

För varje stad skall finnas brandordning, upptagande de föreskrifter, som utöver i denna stadga eller eljest i vederbörlig ordning meddelade bestämmelser äro erforderliga för fullständigt och ändamålsenligt ordnande av stadens brandväsen.

I brandordning må för överträdelse av dess föreskrifter stadgas böter från och med 5 till och med 500 kronor.

Till fullständigande av brandordningen äga stadsfullmäktige utfärda särskilda reglementen för brandstyrka, brandchef och vice brandchef samt för skorstensfejare.

I dessa reglementen må dock ej böter eller viten stadgas för underlåtenhet att fullgöra vad däri föreskrives, utan skola de bestämmelser härom, vilka kunna anses erforderliga, införas i brandordningen.

3 §.

Brandordning antages av stadsfullmäktige samt skall för att vara gällande fastställas av länsstyrelsen. Finner länsstyrelsen brandordningen ej kunna fastställas, skola skälen därför uppgivas. Då brandordning fastställts, skall den av länsstyrelsen ofördröjligen införas i länskungörelserna, därav tre exemplar skola insändas till kommunikationsdepar-

tementet, ett till justitiekanslern och ett till justitieombudsmannen. Det åligger magistraten att dels fullständigt införa brandordningen i en för sådant ändamål inrättad liggare dels och skyndsamt besörja, att kungörelse om fastställelsen införes i den eller de tidningar, vari kommunala meddelanden för staden införes, samt att exemplar av brandordningen finnas inom staden att tillgå för köpare.

Vad sålunda stadgats, skall äga tillämpning jämväl i fråga om ändring i eller tillägg till brandordning.

4 §.

1 mom. Förvaltningen av brandväsendets angelägenheter skall handhavas av en för sådant ändamål särskilt utsedd brandstyrelse eller ock av annan kommunal förvaltningsmyndighet, på sätt stadsfullmäktige besluta.

2 mom. Det tillkommer den förvaltande myndigheten bland annat:

1:o) att uppgöra förslag till brandordning, reglementen för brandstyrkan, brandchefen, vice brandchefen och skorstensfejare samt sotningstaxa,

2:o) att årligen avgiva förslag till inkomst- och utgiftsstat för brandväsendet under det nästföljande året,

3:o) att hos vederbörande myndigheter väcka de förslag och göra de framställningar, som finnas nödiga,

4:o) att tillsätta brandchef och vice brandchef samt efter förslag av brandchefen övrigt befäl och underbefäl vid brandstyrkan, samt

5:o) att efter förslag av brandchefen av de i allmän brandkår tjänstpliktiga uttaga och indela lämpligt antal personer till befäl, underbefäl och manskap.

I övrigt må i brandordningen meddelas ytterligare föreskrifter om den förvaltande myndighetens åligganden.

2 kap.

Om brandstyrka, brandchef och vice brandchef.

5 §.

1 mom. I varje stad skall finnas en brandstyrka av sådan omfattning, att stadens trygghet mot skada av brand kan anses tillfredsställande. Brandstyrkan skall med det undantag, varom förmäles i 4 mom. i denna §, vara sammansatt dels av avlönad personal och dels av personal, som inträder på grund av medborgerlig plikt.

2 mom. Avlönad brandstyrka är *yrkesbrandkår*, när medlemmarna äro anställda med skyldighet att för avtalad tid odelat ägna sig åt brandtjänsten, och *borgarbrandkår*, när medlemmarna äro för avtalad tid förbundna att, vid sidan av sin borgerliga sysselsättning, ägna viss tid åt brandtjänst.

Yrkesbrandkår skall vara kasernerad inom *brandstation*.

Borgarbrandkårens medlemmar skola förmedelst ändamålsenlig alarmeringsanordning kunna inkallas till tjänst å varje tid av dygnet.

3 mom. Den på medborgerlig plikt grundade brandstyrkan utgör *allmänna brandkåren*, och skall denna bestå av erforderligt antal till eldsläckningstjänst lämpliga personer, som uttagits bland de tjänstpliktiga. Skyldig att tjänstgöra i allmänna brandkåren är envar i staden boende arbetsför man från och med det år, under vilket han fyller 20 år, till och med det, under vilket han fyller 50 år.

4 mom. Där avlönad brandstyrka finnes av sådan storlek, att stadens trygghet mot skada av brand kan anses tillfredsställande, äger länsstyrelsen på därom gjord framställning medgiva, att allmän brandkår ej skall upprättas. Likaledes må i stad, där så kallad frivillig brandkår finnes, denna kunna efter länsstyrelsens beprövande helt eller delvis ersätta annan brandstyrka.

5 mom. I brandordningen skola meddelas närmare bestämmelser om brandstyrkans sammansättning.

6 §.

Närmaste inseendet över stadens brandväsen utövas av en för sådant ändamål utsedd brandchef. För att vid brandchefens frånvaro i hans ställe inträda skall finnas en vice brandchef.

7 §.

Brandchef och vice brandchef tillsätts för den tid och på de villkor, stadsfullmäktige besluta.

Tillsättandet skall för att vara giltigt fastställas av länsstyrelsen, som har att pröva den tillsattes lämplighet för befattningen.

8 §.

I brandordningen eller reglemente skola närmare bestämmelser meddelas angående brandchefens och vice brandchefens ävensom brandstyrkans åligganden samt vad därmed har samband.

3 kap.

Om brand- och livräddningsredskap m. m.

9 §.

1 mom. Det åligger varje stad:

1:o) att anskaffa och underhålla *dels* brand- och livräddningsredskap i tillräcklig mängd och av tillfredsställande beskaffenhet, *dels* ock en eller flera lämpligt belägna brandstationer för den kasernerade brandstyrkans förläggning samt för inrymmande av brand- och livräddningsredskap eller, där kasernerad brandstyrka ej finnes, nödiga förvaringsrum för redskapen,

2:o) att anskaffa och underhålla brandtelegraf eller ock att på annat lämpligt sätt träffa anordning, varigenom vid eldsvådetillbud brandstyrkan kan av allmänheten tillkallas,

3:o) att sörja för beredande av tillräcklig vattentillgång vid eldsvåda genom vattenledning eller uppfordring av vatten från vattendrag, anlagda vattenbehållare eller allmänna eller enskilda brunnar, genom fastställande av skyldighet till vattenkörning, där sådan ifrågakommer, ävensom genom bestämmelser, i vad mån och genom vilkas försorg brandvakar vintertiden skola hållas öppna samt huru tillgång på varmt vatten för sprutornas uppvärmning under köld må beredas, samt

4:o) att genom polisbetjäning eller på annat lämpligt sätt anordna brandvakt för uppmärksammande av eldfara.

I brandordningen skola närmare bestämmelser införas om vad här ovan under 2:o), 3:o) och 4:o) blivit stadgat.

2 mom. Vidare må i brandordningen stadgas åläggande för fastighetsägare att anskaffa och underhålla viss för gård, upplagsplats med mera erforderlig brand- och livräddningsredskap ävensom lämnas föreskrift om denna redskaps förvaring.

4 kap.

Om brandsyn.

10 §.

1 mom. Allmän brandsyn, omfattande stads hela område, skall efter förutgången kungörelse äga rum en gång årligen å tid, som i brand-

ordningen bestämmas. Oberoende av vad sålunda föreskrivits, skall, när brandchefen så påfordrar, särskild brandsyn hållas.

2 mom. Brandsyn skall förrättas av en nämnd, bestående av brandchefen eller annan av brandbefälet såsom ordförande, skorstensfejaren samt stadsarkitekten eller annan byggnadsakkunnig person, som byggnadsnämnden förordnar.

3 mom. Vid brandsyn skall noga undersökas:

1:o) huruvida de föreskrifter, som meddelats till förebyggande av elds uppkomst och spridning, till räddning vid eldsvåda av människoliv och egendom samt till underlättande av brands dämpande, blivit iakttagna,

2:o) huruvida å eldstad, mur, rör, tak, skorsten eller annorstädes finnes brist, som kan medföra eldfara, eller huruvida efter föregående brandsyn eldstad eller rökgång eller dit ledande ventilationsrör anordnats, borttagits eller ändrats, samt

3:o) huruvida i övrigt anordning eller förhållande förefinnes av beskaffenhet att kunna medföra fara för elds uppkomst och spridning eller svårighet vid räddning av människoliv från eldskada.

4 mom. I stad med större folkmängd må i brandordningen stadgas: att brandchefen äger bestämma, vilka byggnader, lägenheter och annat, som skola synas, ävensom tiden härför,

att brandchefen eller annan av brandbefälet ensam äger verkställa brandsyn, samt

att den under 3 mom. 2:o) föreskrivna eldstadsbesiktning m. m. må uppdragas åt skorstensfejare att verkställas i samband med sotning.

11 §.

1 mom. Upptäcket vid brandsyn, att i 10 § 3 mom. 1:o) omnämnd föreskrift åsidosatts eller att brist, varom förmäles under 2:o) av samma moment, förefinnes, skall fastighetens ägare eller annan, som saken rör, föreläggas att vidtaga rättelse inom viss lämplig tid.

2 mom. Befinnes vid brandsyn eldstad, mur, rör, tak, skorsten eller annat dylikt vara i så bristfälligt skick, att synnerlig fara för brand är för handen, äger den, som förrättar synen, där så prövas nödigt, att genast låta riva den eller de eldstäder, genom vilkas begagnande fara för brand kan uppstå, eller vidtaga annan lämplig åtgärd, varigenom begagnandet kan hindras, till dess bristen blivit avhjälpd.

Dock må i stad, där brandsyns förrättas av endast en person, förrättningsmannen icke meddela beslut om rivning av eldstad, innan han

hört två sakkunniga personer, vilka jämte två suppleanter för dem årligen utses av stadsfullmäktige att vid dylika tillfällen biträda.

3 mom. Har föreläggande givits, skall å förut kungjord tid efterbesiktning förrättas av den, som givit förelägget. Befinnes därvid förelägget icke vara fullgjort, skall underrättelse skyndsamt meddelas polismyndigheten, som har att tillhålla den försumlige att fullgöra vad honom åligger. Arbete, som ej blivit utfört, må polismyndigheten låta verkställa på den försumliges bekostnad.

12 §.

Iakttages vid brandsyn eller efterbesiktning anordning eller förhållande, varom i 10 § 3 mom. 3:o sägs, eller anses i visst fall fastighetsägare eller annan med hänsyn till särskilda omständigheter böra åläggas vidtaga ytterligare åtgärder utöver vad i brandordningen eller eljest stadgats, har den, som förrättar brandsynen eller efterbesiktningen, att ofördröjligen ingå till länsstyrelsen med anmälan därom.

Har anmälan inkommit, må länsstyrelsen efter vederbörandes hörande meddela det föreläggande, som av förhållandena påkallas; länsstyrelsen obetaget att, när skäl därtill äro, före ärendets slutliga prövning giva sådant föreläggande tillsviðare och intill dess länsstyrelsen vidare sig utlåter.

I ärende, varom nu är fråga, skall länsstyrelsens beslut meddelas brandchefen.

13 §.

1 mom. Vid brandsyn och efterbesiktning skall föras protokoll, däri skall anmärkas vad som förekommit och de föreläggen, som givits. Avskrift av protokollet, i vad detsamma rör fastighetsägare eller annan vederbörande, skall vid tillfället eller ofördröjligen därefter tillställas denne.

2 mom. Anteckning om vad vid brandsyn förekommit skall i korthet införas i en för ändamålet inrättad, hos brandchefen förvarad liggare, som upptager i ordningsföljd alla fastigheter inom staden.

14 §.

Lägenhet, redskap eller annat, som bör vid brandsyn undersökas, skall vara tillgängligt å den för brandsyn eller efterbesiktning bestämda tid. Underlåtes sådant och visas laga förfall, skall ny tid utsättas för förrättningen eller den del därav, som ej kunnat verkställas. Tredskas

någon att lämna förrättningsman tillträde till lägenhet eller annat, som skall undersökas, skall handräckning lämnas av polismyndigheten.

15 §.

Polismyndigheten skall ägna uppmärksamhet och tillsyn åt allt, som kan utgöra föremål för undersökning vid brandsyn och, när missförhållande iakttages, därom ofördröjligen underrätta brandchefen.

5 kap.

Om sotning.

16 §.

1 mom. I brandordningen skall införas bestämmelse om det antal distrikt, vari stad skall i och för sotnings verkställande indelas; och skall därvid tillika angivas de särskilda distriktens gränser.

2 mom. För varje sotningsdistrikt skall finnas anställd en yrkesutbildad skorstensfejare.

17 §.

För att vinna anställning såsom skorstensfejare fordras att hava uppnått 25 års ålder samt hava antingen med godkända kunskapsbetyg genomgått statsunderstödd fackskola för utbildande av skorstensfejare eller ock minst 5 år med goda vitsord arbetat i yrket.

18 §.

Då skorstensfejarbefattning är ledig, skall kungörelse därom införas i allmänna tidningarna. Efter ansökningstidens utgång utfärdar den i 4 § avsedda myndighet förordnande för den av de sökande, som prövas vara lämpligast.

Finner nämnda myndighet skorstensfejaren icke vidare vara lämplig för befattningen, må han därifrån entledigas.

19 §.

1 mom. Skorstensfejare åligger att själv eller genom hos honom anställda biträden utföra all inom hans distrikt erforderlig sotning; och må dylikt arbete ej utföras av annan, så framt icke i fråga om till fabrik eller annan anläggning hörande, fristående skorsten med rökgångar och kanaler den i 4 § avsedda myndighet efter brandchefens hörande därtill giver tillstånd.

2 mom. I brandordningen skola intagas bestämmelser om den tid, som må förflyta från en sotning till nästa. Denna tid får dock icke sättas längre än *till tre år*.

Från vad sålunda stadgats må undantag beviljas i brandordningen för det fall att eldning ej skett efter senast verkställda sotning.

20 §.

Vid sotningsförrättning skall sorgfälligt undersökas, huruvida å eldstad, mur, rör, tak, skorsten och dylikt finnes felaktighet, som kan medföra eldfara, varjämte uppmärksamhet skall ägnas jämväl åt annat, som kan utgöra föremål för undersökning vid brandsyn. Upptäckes felaktighet eller iakttages annat missförhållande, skall brandchefen ofördröjligen underrättas därom.

21 §.

För sotningsarbetes utförande skall skorstensfejaren å *föret tillkännagiven tid* äga tillträde till byggnad och lägenhet ävensom, när sådant för arbetets verkställande är erforderligt, till bredvidliggande fastighet. Vägras tillträde, skall polismyndigheten lämna handräckning.

22 §.

1 mom. I brandordningen må införas de ytterligare bestämmelser i fråga om sotning, som äro av nöden utöver vad i detta kapitel stadgats.

2 mom. Sotningstaxa skall, där sådan taxa ifrågakommer, antagas av stadsfullmäktige samt underställas länsstyrelsens prövning.

3 mom. Angående skorstensfejarens rättigheter och skyldigheter i övrigt må bestämmelser meddelas i brandordningen eller reglemente.

6 kap.

Om vissa med stad jämförliga samhällens skyldighet att ordna sitt brandväsen.

23 §.

Vad i denna avdelning är föreskrivet för stad, skall i tillämpliga delar gälla även för köping, så ock för hamnplats, fiskläge eller annan tätare befolkad ort, då sådant av omständigheterna påkallas och länsstyrelsen till följd därav efter vederbörandes hörande därom förordnar genom beslut, som skall underställas Konungens prövning.

Avdelning II.

Bestämmelser angående landsbygden.

7 kap.

Om stadgans tillämpningsområde.

24 §.

Då landskommun därom gör framställning eller då länsstyrelse med hänsyn till byggnadstäthet eller befintligheten av eldfarliga inrättningar finner sådant *erforderligt för beredande av trygghet mot skada av brand*, äger länsstyrelsen efter vederbörandes hörande förordna, att vad i denna avdelning stadgas skall helt eller delvis gälla inom viss kommun å landet eller del därav.

Har dylikt förordnande meddelats, skall jämväl vad under avdelning III här nedan stadgas i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

8 kap.

Om brandordning och förvaltningen av brandväsendet.

25 §.

För kommun skall finnas brandordning, upptagande de föreskrifter, som utöver i denna stadga eller eljest i vederbörlig ordning meddelade bestämmelser äro erforderliga.

I brandordning må för överträdelse av dess föreskrifter stadgas böter från och med 5 till och med 500 kronor.

26 §.

Av kommun antagen brandordning skall för att vara gällande fastställas av länsstyrelsen. Finner länsstyrelsen brandordningen ej kunna fastställas, skola skälen därför uppgivas. Då brandordning fastställts, skall den av länsstyrelsen ofördröjligen införas i länskungörelserna, därav tre exemplar skola insändas till kommunikationsdepartementet, ett till justitiekanslern och ett till justitieombudsmannen. Det åligger kommunalnämnden skyndsamt besörja, att kungörelse om fastställelsen införas i den eller de tidningar, vari kommunala meddelanden för orten införas,

samt att exemplar av brandordningen finnas inom kommunen att tillgå för köpare.

Vad sålunda stadgats, skall äga tillämpning jämväl i fråga om ändring i eller tillägg till brandordning.

27 §.

Förvaltningen av brandväsendets angelägenheter skall handhas av kommunalnämnden, därest ej kommunen finner skäligt uppdraga förvaltningen åt en för sådant ändamål särskilt utsedd brandstyrelse eller ock åt annan kommunal förvaltningsmyndighet.

I brandordningen skola föreskrifter meddelas dels, då särskild brandstyrelse finnes, om dennas sammansättning, dels ock om de åligganden och befogenheter, som tillkomma den förvaltande myndigheten.

9 kap.

Om brandstyrka, brandchef och vice brandchef samt brand- och livräddningsredskap m. m.

28 §.

Kommun skall upprätthålla en brandstyrka av tillfredsställande storlek och sammansättning.

I brandordningen skola närmare bestämmelser meddelas härom ävensom om brandstyrkans åligganden i tjänsten.

Ingår i brandstyrkan allmän brandkår, är envar i kommunen boende arbetsför man pliktig att tjänstgöra i densamma från och med det år, under vilket han fyller 20 år, till och med det, under vilket han fyller 50 år.

29 §.

Närmaste inseendet över kommuns brandväsen utövas av en för sådant ändamål utsedd brandchef.

För att vid brandchefens frånvaro i hans ställe inträda skall finnas en vice brandchef.

Brandchefen och vice brandchefen utses av den myndighet, som handhar förvaltningen av brandväsendets angelägenheter. De tillsätts för den tid, som i brandordningen bestämmes.

Om brandchefens och vice brandchefens åligganden skola bestämmelser meddelas i brandordningen.

30 §.

Likaledes skola i brandordningen införas efter kommunens behov lämpade bestämmelser om:

kommunens gemensamma brand- och livräddningsredskap samt förvaringsrum för densamma,
beredande av vattentillgång för eldsläckning,
lämplig signalanordning för tillkännagivande av eldsvåda samt
i vad mån fastighetsägare åligger att anskaffa och underhålla för fastigheten erforderlig brand- och livräddningsredskap.

10 kap.

Om brandsyn.

31 §.

1 mom. Varje år å i brandordningen bestämd tid skall efter förutgången kungörelse brandsyn förrättas. Därvid skall noga undersökas:

1:o) huruvida de föreskrifter, som meddelats till förebyggande av elds uppkomst och spridning, till räddning vid eldsvåda av människoliv och egendom samt till underlättande av brands dämpande, blivit iakttagna,

2:o) huruvida å eldstad, mur, rör, tak, skorsten eller annorstädes finnes brist, som kan medföra eldfara, eller huruvida efter föregående brandsyn eldstad eller rökgång eller dit ledande ventilationsrör anordnats, borttagits eller ändrats, samt

3:o) huruvida i övrigt anordning eller förhållande förefinnes av beskaffenhet att kunna medföra fara för elds uppkomst och spridning eller svårighet vid räddning av människoliv från eldskada.

Från den årliga brandsynen må den myndighet, som handhar förvaltningen av brandväsendets angelägenheter, bevilja undantag för byggnad, som är av obetydlig beskaffenhet eller belägen på ett avstånd av minst 1,000 meter från närmaste byggnad; skolande den förvaltande myndigheten bestämma om och huru ofta brandsyn å sådan byggnad skall äga rum.

Oberoende av vad sålunda föreskrivits, skall, när brandchefen så påfordrar, särskild brandsyn hållas.

2 mom. Brandsyn förrättas av en nämnd, bestående av två eller tre därtill lämpliga personer, som utses av kommunalfullmäktige eller, där sådana ej finnas, av kommunalstämma. För brandsyns förrättande må kommunalfullmäktige eller kommunalstämma indela kommunen i distrikt

och för varje distrikt utse särskild brandsynenämnd. Vid förrättningen äger brandförsäkringsinrättning, hos vilken inom kommunen belägen fastighet är försäkrad mot skada av brand, vara tillstädes genom ombud med rätt att göra erinringar men icke att deltaga i besluten.

32 §.

1 mom. Upptäckes vid brandsyn, att i 31 § 1 mom. 1:o) omnämnd föreskrift åsidosatts eller att brist, varom förmåles under 2:o) av samma moment, förefinnes, skall fastighetens ägare eller annan, som saken rör, föreläggas att vidtaga rättelse inom viss lämplig tid.

2 mom. Befinnes vid brandsyn eldstad, mur, rör, tak, skorsten eller annat dylikt vara i så bristfälligt skick, att synnerlig fara för brand är för handen, äger brandsynenämnden, där så nödigt prövas, att genast låta riva den eller de eldstäder, genom vilkas begagnande fara för brand kan uppstå, eller vidtaga annan lämplig åtgärd, varigenom begagnandet kan hindras, till dess bristen blivit avhjälpt.

3 mom. Har föreläggande givits, skall å förut kungjord tid efterbesiktning förrättas av brandsynenämnden. Befinnes därvid föreläggandet icke vara fullgjort, skall brandsynenämnden tillhålla den försumlige att fullgöra vad honom åligger. Arbete, som ej blivit utfört, må brandsynenämnden låta verkställa på den försumliges bekostnad.

33 §.

Iakttages vid brandsyn eller efterbesiktning anordning eller förhållande, varom i 31 § 1 mom. 3:o) sägs, eller anses i visst fall fastighetsägare eller annan med hänsyn till särskilda omständigheter böra åläggas vidtaga ytterligare åtgärder utöver vad i brandordningen eller eljestadgats, har brandsynenämnden att ofördröjligen ingå till länsstyrelsen med anmälan därom.

Har anmälan inkommit, må länsstyrelsen efter vederbörandes hörande meddela det föreläggande, som av förhållandena påkallas; länsstyrelsen obetaget att, när skäl därtill äro, före ärendets slutliga prövning giva sådant föreläggande tillsvidare och intill dess länsstyrelsen vidare sig utlåter.

I ärende, varom nu är fråga, skall länsstyrelsens beslut meddelas brandchefen.

34 §.

Vid brandsyn och efterbesiktning skall föras protokoll, däri skall anmärkas vad som förekommit och de förelägganden, som givits. Av-

skrift av protokollet i vad detsamma rör fastighetsägare eller annan vederbörande, skall vid tillfället eller ofördröjligen därefter tillställas denne.

35 §.

Lägenhet, redskap eller annat, som bör vid brandsyn undersökas, skall vara tillgängligt å den för brandsyn eller efterbesiktning bestämda tid. Underlåtes sådant och visas laga förfall, skall ny tid utsättas för förrättningen eller den del därav, som ej kunnat verkställas. Tredskas någon att lämna förrättningsman tillträde till lägenhet eller annat, som skall undersökas, skall handräckning lämnas av polismyndigheten.

11 kap.

Om sotning.

36 §.

Det åligger innehavare av eldstadsförsedd byggnad att låta verkställa nödig sotning, därvid alla rökgångar och eldstäder, som icke användas uteslutande för gas eller elektricitet, skola jämte tillhörande rökrör och imrör noga rengöras.

I brandordningen skall föreskrift intagas om den tid, som får förflyta från en sotning till nästa, ävensom meddelas de övriga bestämmelser om sotning, som kunna vara erforderliga.

Avdelning III.

Allmänna bestämmelser.

12 kap.

Om tillsynen över brandväsendet i riket.

37 §.

Länsstyrelse skall, var inom sitt län, vaka över att brandväsendet är tillfredsställande ordnat samt, där underlåtenhet i sådant hänseende å någon ort äger rum och länsstyrelsens framställningar om rättelse icke efterföljas, anmäla förhållandet hos Konungen.

13 kap.

Om förfarandet vid eldsvåda m. m.

38 §.

1 mom. Envar, som upptäcker eldsvåda eller fara därför, åligger att varsko dem, som äro utsatta för eldfaran, ävensom att, såvida han icke själv kan släcka elden eller undanröja faran, genom förefintlig signalanordning eller på annat lämpligt sätt underrätta därom, så att släckningsmanskaper kan infinna sig.

2 mom. Innehavare av telefon åligger att medelst denna genast befordra inkommen brandanmälan vidare samt att vid eldsvådettillfällen ställa telefonen till förfogande för brandchef eller den, som går hans ärenden.

39 §.

1 mom. Vid eldsvåda äger brandchefen eller den, som i hans ställe för befälet, att, när han anser sådant erfordras för hämmande av eldens spridning, låta spränga eller riva hus, plank, staket eller annat; dock att i brandordningen må kunna bestämmas, att han dessförinnan har att, därest omständigheterna det medgiva, rådgöra med underlydande befäl eller annan.

2 mom. Vatten för eldsläckning må hämtas från enskilda tillhöriga brunnar eller andra vattensamlingar, när brandchefen eller annan av brandbefälet giver befallning därom.

40 §.

Brandchefen är berättigad att för räddnings- och släckningsarbetet vid eldsvåda bereda brandkåren tillträde till den fastighet, där elden utbrutit, ävensom vid behov till annan fastighet samt att för arbetets främjande låta avspärra brandplatsen, påkalla åtgärder för belysning av densamma och dess närmaste omgivning samt för avstängning i erforderlig utsträckning av vattenledning för annat ändamål än eldsläckning ävensom förhindra belamring av gator, vägar och portgångar m. m.

Närmare föreskrifter härom må intagas i brandordningen.

41 §.

Ägare av fastighet, där eldsvåda timat, är pliktig att för eftersläckning, grävning och andra efter branden nödiga arbeten, som ej

lämpligen kunna av brandkåren utföras, tillhandahålla erforderlig arbetsstyrka vid påföljd för uraktlåtenhet därutinnan, att brandchefen på ägarens bekostnad anskaffar det behövliga manskapet.

42 §.

Envar ägare av häst, fordon eller båt är pliktig att, när brandchefen för släckningsarbete det påfordrar, ställa dem till brandväsendets förfogande emot ersättning, på sätt i brandordningen bestämmes.

14 kap.

Om ansvarspåföljd, besvär i ärenden rörande brandväsendet m. m.

43 §.

1 mom. Underlåter någon att ställa sig vid brandsyn givet föreläggande till efterrättelse, böte, där ej särskilt vite är av rätten satt, från och med 5 till och med 500 kronor.

Till enahanda böter vare den förfallen, som vid brandsyn tredskas att lämna förrättningsman tillträde till lägenhet eller annat, som skall undersökas, eller som utan skäl vägrar skorstensfejare tillträde, då denne inställer sig för sotnings verkställande.

2 mom. Till böter från och med 5 till och med 500 kronor dömes envar, som bryter mot vad som i 36, 38 och 42 §§ finnes för varje fall föreskrivet.

3 mom. Den, som giver eller föranleder falsk brandsignal eller annorledes falskeligen åstadkommer brandstyrkas samling eller utryckning, straffes med böter från och med 25 till och med 500 kronor eller med fängelse i högst 6 månader.

4 mom. Underlåter medlem av brandstyrka utan giltigt förfall att inställa sig vid övning eller eldsvåda eller vägrar han vid sådant tillfälle utan skäl att fullgöra honom av förman i tjänsten given befallning, straffes med böter från och med 5 till och med 500 kronor.

Har den, som är i annans arbete eller tjänst anställd, uteblivit från brandövning eller eldsvåda av den anledning att arbetsgivaren eller arbetsledaren förvägrat honom erforderlig ledighet, vare arbetsgivaren eller arbetsledaren, såvida ledigheten kunnat utan synnerlig olägenhet medgivas, förfallen till det ansvar, som i första stycket av detta moment sägs.

5 mom. Uraktlåter skorstensfejare, vad honom enligt denna stadga, brandordning eller reglemente åligger, straffes, där ej förseelsen anses

föranleda till varning eller avsättning, med böter från och med 5 till och med 500 kronor.

44 §.

Förseelse mot denna stadga eller mot brandordning åtalas av allmän åklagare hos polisdomstol, där sådan är inrättad, men eljest hos poliskammare eller, där sådan icke finnes, vid allmän domstol.

45 §.

1 mom. Till straff enligt denna stadga eller brandordning må icke dömas, om å förseelsen följer straff enligt allmän lag.

2 mom. Böter ävensom viten, vilka på grund av denna stadgas eller brandordnings föreskrifter ådömas, tillfalla det samhälle, inom vilket förseelsen ägt rum.

3 mom. Saknas tillgång till fulla gäldandet av berörda böter eller viten, skola de förvandlas enligt allmän lag.

46 §.

Den, som under tid, då han är ställd under tilltal för förseelse mot denna stadga eller brandordning, fortsätter samma förseelse, skall, när han därtill varder lagligen förvunnen, för varje gång, stämning honom delgivits, fällas till det straff, som är bestämt för förseelsen.

47 §.

1 mom. Den, som är missnöjd med beslut vid brandsyn, äger att överklaga detsamma, i stad hos polismyndigheten inom fjorton dagar och på landet hos länsstyrelsen, inom tjugo dagar efter det han därav skriftligen undfått del.

2 mom. Över polismyndighets beslut må besvär anföras hos länsstyrelsen inom trettio dagar efter det klaganden av beslutet erhållit del.

3 mom. Över beslut, som länsstyrelse meddelat på besvär över polismyndighets beslut eller eljest på grund av denna stadga eller brandordning, må besvär anföras hos Konungen inom tid, som i allmänhet är bestämd för överklagande av förvaltande myndigheters och ämbetsverks beslut.

48 §.

1 mom. Vad i denna stadga sägs om magistrat gäller, för Stockholm överståthållarämbetet, för stad, där magistrat ej finnes, den för staden särskilt tillsatta styrelse samt för köping, annat samhälle å landet,

som i 23 § avses, och landskommun kommunalnämnd eller municipalnämnd.

I stad, där stadsfullmäktige ej finnas, skall allmän rådstuga äga den befogenhet, som enligt denna stadga tillkommer stadsfullmäktige.

2 mom. I denna stadga förstås med polismyndighet, för Stockholm överståthållarämbetet samt för annan stad poliskammare, eller, där sådan ej finnes, magistrat eller stadsstyrelse.

För samhälle, som i 23 § omförmäles, bestämmer Konungen efter förslag av länsstyrelsen, vem det i olika avseenden tillkommer att fullgöra polismyndighetens åligganden enligt denna stadga.

Å landsbygden i övrigt ankommer på landsfiskalen att utföra vad som enligt denna stadga åligger polismyndigheten.

49 §.

Vad i denna stadga och ortens brandordning föreskrives, gäller även beträffande statens byggnader och upplag m. m., därest icke Konungen för något fall annorlunda förordnar.

50 §.

De bestämmelser, som i denna stadga finnas meddelade för stad, köping och annat samhälle, som i 23 § avses, skola jämväl gälla samhällets icke planlagda område; dock må för sådant område länsstyrelsen medgiva de avvikelser från vad under avdelning I här ovan stadgats, som kunna anses vara av behovet påkallade.

Denna stadga skall träda i kraft den 1 januari 1924, vid vilken tid brandstadgan för rikets städer den 8 maj 1874 upphör att gälla.

Stockholm den 2 juni 1923.

Med undersätlig vördnad.